

Del 2: Statusvurdering

Offentlig

Oppsummering av utfordringene

	Gode på	Utfordringer	Planer	Skala score
Ledelse	Kommunen har ledet mange utviklingsprosesser, spesielt knyttet til infrastruktur; gode næringslivsledere	Mangler noen som kan ta et langsiktig ansvar for å få utviklingsarbeidet fra analyse- til plan- og implementeringsfase	Tenker primært å se ut av kommuneadministrasjonen fordi ressursene der er svært begrensede	3
Kompetanse	Den kompetansen som er, er god – både innenfor næring og plan	Vanskelig å få brukt den kompetansen man har innenfor plan og næring fordi stillingene er fragmenterte	Tenker primært å se ut av kommuneadministrasjonen fordi ressursene der er svært begrensede; næringssamarbeid med kan bringe inn ny kompetanse	5
Økonomi	Kommunen har bidratt mye på investeringssiden; finnes en del kapital i områdene rundt Hornindal	Kommuneadministrasjonen er veldig slanket på grunn av at kommunens utgifter til tjenesteproduksjon er store	Midlene fra Småkommuneprogrammet er i alle delvis skjermet til bruk på plan; økt innsats på å søke etter midler	4
Tid og energi	Stort engasjement i lag og organisasjoner	Tiden til å jobbe langsiktig med samfunnsutvikling finnes ikke eller i liten grad	Behov for mer tid til samordning og koordinering av utviklingsarbeidet; mobilisering av krefter i lokalsamfunnet	4
Kultur	Betydelig entusiasme for lokalsamfunnet; stolthet rundt det gode liv i Hornindal	Folk er litt forsiktige, forventer at kommunen skal gå foran, liten aksept for at man skal tjene penger på frivillig innsats	Muligheter for kommersialisering av enkelte arrangementer	7
Utviklingskapasitet	--	--	--	4

Utviklingsledelse

Hornindal mangler noen som kan være en dedikert utviklingsressurs, som jobber med å skape allianser mellom kommunen, næringslivet, frivilligheten og folk. En viktig del av dette ligger i å utnytte potensialet som er identifisert i den strategiske utviklingsanalysen og bidra til å realisere dette. På det overordnede nivået må dette kanskje skje gjennom kommunal planlegging, men det er også mange initiativ som kan håndteres uavhengig av det. Noe av utfordringen ligger i å skape entusiasme og eierskap utenfor kommunehuset.

Kommunens økonomiske situasjon legger klare føringer for mulighetene til å prioritere samfunnsutviklingsarbeid på kort sikt. Det bør likevel ikke være til hinder for at kommunen og aktører utenfor skal kunne nyttiggjøre seg midlene fra Småkommuneprogrammet. Dette er delvis et prioriterings spørsmål. Både politisk og administrativ ledelse må være tydelige på at samfunns- og næringsutviklingsarbeid er viktig og at nødvendige ressurser til å utløse potensialet og mulighetene for verdiskapning er til det beste for kommuneøkonomien i et litt mer langsiktig perspektiv. Kommunen har klart å innrette seg slik at den har fondsmidler tilgjengelig, og disse bør man vurdere om man kan benytte seg av nettopp for å styrke samfunnsutviklingen. Det er et ledelsesansvar å etterspørre resultater også på dette området, og dersom det prioriteres høyt på ledernivå vil det også prioriteres høyere i resten av organisasjonen.

Utviklingskompetanse

For Hornindals del henger ledelse, kompetanse og tid veldig mye sammen. Det er ikke det at kompetansen nødvendigvis mangler, men de som besitter den er veldig presset på tid. Samfunnsutviklingsarbeidet har en tendens til å bli nedprioritert. Den kompetansen som hovedsakelig mangler er knyttet til å lede utviklingsprosesser, til å drive langsiktig areal- og samfunnsplanlegging, og til næringsutvikling.

Utviklingsøkonomi

Kommunens økonomiske situasjon er trang, og det er derfor ekstra viktig at man har oppmerksomhet på finansieringskilder utenfor kommunen. Det kan være snakk om tiltrekke seg investeringskapital fra bedrifter i regionen, eller å sette av litt ekstra ressurser til å søke etter utviklingsmidler fra fylkeskommune eller statlige aktører.

Tid

Se under ledelse og kompetanse.

Utviklingskultur

Oppfatningen av utviklingskulturen var nok det som varierte mest mellom aktørene. På den ene siden er det stor entusiasme og mye engasjement i lokalsamfunnet. Samtidig er det noen potensielle hemmere knyttet til at folk ofte vender seg til kommunen for initiativ og gjennomføringskraft. Dette er spesielt problematisk dersom kommunen ser sin rolle i samfunnsutviklingsarbeidet som mer tilbaketrukket i tiden framover.

Utviklingskapasitet

Mulighetene for videre utvikling i Hornindal er så absolutt til stede. Spesielt hos kommunen virker derimot oppmerksomheten på samfunnsutvikling å være svak. Det er derfor viktig at

Småkommuneprogrammet bidrar til å realisere de mulighetene som allerede er identifisert og til å få i gang prosesser som kan mobilisere de ressursene som er i samfunnet.

Del 3: Fakta om kommunen

Offentlig

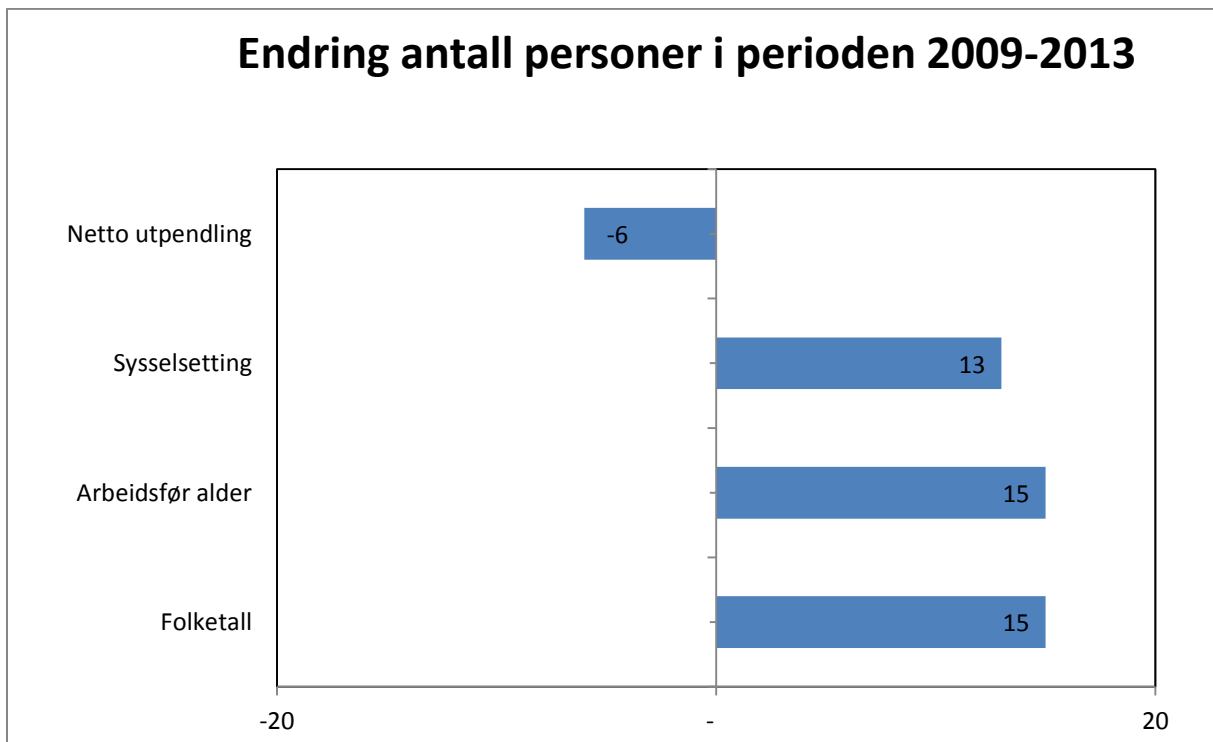
Samfunnsutviklingen sier noe om behovet for og eventuelt resultatene av utviklingskapasiteten i området det er snakk om. Befolkningsutvikling er et enkelt men samtidig kompliserte mål på samfunnsutvikling fordi det skjuler fødselstall, dødsfall og inn- og utflytting av både barn og voksne. Det er ofte bedre å fokusere på endringer i antall personer i produktiv alder, dvs. den delen av befolkningen som deltar i arbeidslivet, får barn, flytter mest osv.

Grunnlagstabell Hornindal: Ulike mål og indikatorer for samfunnsutvikling (Kilde: www.ssb.no)

	2009	2010	2011	2012	2013	Endring 2009- 2013	Endring 2009- 2013	Årlig endring 2009- 2013	Årlig endring 2001- 2013
Folketall	1 223	1 227	1 207	1 220	1 238	15	1,2 %	0,2 %	0,5 %
Arbeidsfør alder	845	851	832	841	860	15	1,8 %	0,4 %	0,7 %
Syssetsetting	479	470	474	466	492	13	2,7 %	0,5 %	0,7 %
Innpendling	77	67	80	74	96	19	24,7 %	4,5 %	3,7 %
Innpendlingsandel	16,1 %	14,3 %	16,9 %	15,9 %	19,5 %	3,4 %			
Utpendling	270	257	258	277	283	13	4,8 %	0,9 %	1,9 %
utpendlingsandel	40,2 %	38,9 %	39,6 %	41,4 %	41,7 %	1,5 %			
Yrkesaktive	672	660	652	669	679	7	1,0 %	0,2 %	0,8 %
Arbeidsledige	4	9	9	7	9	5	125,0 %	17,6 %	0,0 %
Arbeidsstyrke	676	669	661	676	688	12	1,8 %	0,4 %	0,8 %
Yrkesdeltakelse	80,0 %	78,6 %	79,4 %	80,4 %	80,0 %	0,0 %			
Syssetsetting fordelt på hovednæringer									
Landbruk	87	92	85	83	69	-18	-20,7 %	-4,5 %	-4,1 %
Fisk	2	2	3	2	1	-1	-50,0 %	-12,9 %	-19,7 %
Industri	133	122	128	127	135	2	1,5 %	0,3 %	1,1 %
Bygg/anlegg	38	39	36	33	42	4	10,5 %	2,0 %	3,1 %
Privat tjenesteyting	78	75	71	67	76	-2	-2,6 %	-0,5 %	1,4 %
Off. tjenesteyting	141	140	151	154	169	28	19,9 %	3,7 %	2,3 %

- Syssetsettingstall og pendlingstall pr 4. kvartal året før
- Syssetsetting er lik antall personer med arbeidssted i kommunen.
- Innpendling er antall personer med arbeidssted i kommunen og som bor utenfor kommunen.
- Innpendlingsandel = Innpendling/syssetsetting.
- Utpendling er antall personer med bosted i kommunen men arbeidssted utenfor kommunen.
- Yrkesaktive er antall personer med bosted i kommunen med arbeidssted i eller utenfor kommunen.
- Arbeidsledige er antall helt ledige personer i gjennomsnitt året før 1.1.
- Arbeidsstyrke er yrkesaktive pluss arbeidsledige
- Utpendlingsandel = Utpendling/Yrkesaktive.
- Yrkesdeltakelse er lik Arbeidsstyrke/Arbeidsfør alder.
- Folketallet øker med om lag 1 % pr år i Norge
- Yrkesdeltakelsen i Norge har sunket fra 73,1 % i 2009 til 70,4 % i 2013.

Nedenfor viser vi en enkel presentasjon av sentrale resultater i grunnlagstabellen på forrige side.

Hornindal: Samfunnsutvikling i perioden 2009-2013.

Netto utpendling er her Utpendling minus Innpending.

Vi ser at både sysselsetting går opp mens netto utpendling går ned. Antallet personer i arbeidsfør mer opp enn hva arbeidsmarkedet tilsier fordi yrkesdeltakelsen synker. Folketallet går opp tilsvarende økningen i antall personer i arbeidsfør alder.